

TORONTÁL

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek.

Zapolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólítások intézendők.

Telefon 21. szám.

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJNER LAJOS.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 295. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hónapra ——— 3 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

Kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetés
irodáiban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 óráig.

Csütörtök, dec. 24

A szeretet Unnepén.

Fiume, december 23.

És ismét felhangzik ezrek ajkán az örök ige: Dicsőség istennek a magasban és békesség a földön a jóakaratu embereknek. Aki pedig megfigyeli a körülötte történőket, úgy érzi, hogy metsző guny rejlik abban a fohásban, mely ma a békességet óhajt az embereknek.

És mégis... Ugy érezzük e szent napon, hogy hiába hazudja a cinizmust, az önzés rideg filozófiáját ez a romlásával kérkedő új társadalom. Hazugság és képmutatás e világon minden s csak egy igazság van, az, hogy szeretünk és szeretetre vágyunk. Ez a mindnyájunkat átható, vezető, lesújtó és megvigasztaló érzés foglalja magában az élet célját és tartalmát. Mint a hogyan a levegő éleny nélkül pusztulás, úgy ez a mi életünk szeretet nélkül haldoklás. A jó, mit teszünk; a rossz, mit elkövetünk; minden a szeretetért megvívott harc; — csak hogy míg az egyik ember nemes és ideális eszközökkel harcol az emberek szeretetéért, addig a másik nem válogat az eszközökben, mert kitartó enerzsiájában, nem ügyel önértetére s az erkölcsi törvényekre, hanem megtévelyedve erőszakosan rohan az örvény felé. S a szeretet helyett, mely után sóvárog, kérlelhetlenül sodorja a romlásba s a pusztulásba a könnyelműsége, meggondolatlansága.

Áldja meg az Isten az édes anyákat, kiknek szive örök fényforrása a szeretet melegének. Ők alkotják a családi élet poezisét és szívüknek olthatatlan lángja kísér bennünket az élet útján; örködvén felettünk, hogy meg ne inogjunk, el ne botoljunk. Áldja meg az Isten a gyerme-

kei becsülettel felnevelő apákat; a hűséges hitveseket és a szüleiket tisztelő, szüleikhez ragaszkodó gyermekeket. Áradjon boldogság és nyugalom karácsony ünnepén a szeretetnek arra a szent birodalmára, melyet mi családnak nevezünk. Vajha kisugarná a szeretet örök napja és állandóan, az ünnep határain túl is élne a hétköznapi küzdelmekben az emberek között. Vajha megértenék egymást a szívek s e megértés lelőncolná azokat a rut emberi szenvedélyeket, melyek egy nagy Sodomává akarják lesüllyeszteni ezt az agyoncivilizált világot. Vajha beteljesülne a nagy költő sóvárgó vágya és lenne egyszer igazán ünnep a világon. Ünnepe a szeretetnek, nem csupán a dogmák parancsa, hanem a szívek és lelkek igaz érzése szerint. Vajha azt keresnők ez élet forgatagában, ami összehozza s nem azt, ami elválasztja az embereket; ami megkönnyíti s nem azt ami megnehezíti embertársaink boldogulását. Vajha megtalálná mindenki az élet terheinek elviseléséhez szükséges csodabalsamot; — a szeretetet. Akkor lenne igazán ünnep a világon!

Üdv neked szívek enyhítője, lelkek megnyugtatója; szeretetnek magasztos ünnepe! És visszatekintvén a mögöttünk álló árnyakra, aminők az életgond, a küzdelmek, a szenvedések és roszindulatok, a politikai küzdelmek, a nemzetiségi harcok, sőt egy európai világháború sötét kísértete; üzd el ez ijesztő árnyakat szemeink elől és hozd meg számunkra szebb és jobb időknek reménységével a vigasztalást, az erőt és kitartást, hogy el nem csüggedve, meg nem tántorodva folytathassuk a harcot ünnep után s megtaláljuk a harc

legszebb, legméltóbb jutalmát — a szeretetet. Ünnepe csöndje és áhitata küzdje le és némissa el a szenvedélyeket, amelyek megzavarják az emberek és nemzetek között az egyetértést, nyugalmat és boldogságot. Érezzük át, hogy egyformák vagyunk, egy Istennek vagyunk mindannyian teremtesei és egyformán joga van minden halandónak a föld boldogságához. Azok, kik az ellenkezőt prédikálják, az ellenkezőt gyakorolják a társadalmi és politikai fórumokon, gondoljanak e szent ünnepén a Szeretet Istenére, akinek legdicsőbb tanítását tagadják meg és ha a józan ész argumentumai tehetetlenek makacssággal és gonosz indulataikkal szemben, győzze meg őket saját hitük legszentebb tana s az isteni erő térítse vissza őket az igaz utra.

Hintse fényét a szeretet örök napja az emberiségre! Üdv neked szívek enyhítője, lelkek megnyugtatója, Karácsony nagy napja!

Főszolgabírák felemelt utiátalánya. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek a vármegyék alispánjához intézett rendelete a főszolgabírák eddigi ezer kor. évi utiátalányát visszamenőleg 1908. jan. 1-től, 1400 kor.-ra emelte. A rendelet így szól:

Az 1908. évi állami költségvetésről szóló 1908. XXVII. törvényekbe a járási főszolgabírák utiátalányának emelésére megfelelő hitel engedélyeztetvén, a vármegye járási főszolgabíráinak ezidő szerint egyenként 1000 koronában megállapított utiátalányát 1908. január 1-től kezdődő hatályllyal 1400 koronára emelem fel. Felhívom ennél fogva alispán urat, hogy a jelen rendelettel megállapított utiátalánytöbbletet a folyó évre, 1908. évi január hónap 1-ig visszamenőleg egy összegben, jövőre pedig szabályszerű részletekben a vármegye főszolgabírái részére utalja ki; egyúttal megjegyzem, hogy a jelen rendelettel megállapított magasabb utiátalányösszegek fedezésére az 1908. évre szükséges állami pótvavadalmazást az illetékes adóhivatalnál folyóvá tettem.

A „TORONTÁL” tárcája.

Erdélyi havasok.

Irtá: **Vértessy Gyula.**

Köröskörül csillognak
A fehér óriások,
A mint a nap az égről
Sugárít önti rájuk.

A legszebb téli tájkép,
Amit valaha láttam:
Mikor e vén havasok
Fürödnek napsugárban!

S hatalmas fenyves erdők
Hófehér utját járva,
Ugy érzem, mintha lelkem
Egy más világba járna.

Egy más, egy szebb világba,
Hol költészet az élet,
Hol boru helyett fény van,
S zokogás helyett ének.

Ugy megtelik a lelkem
Sugaras hangulattal,
Hófehér ragyogással,
Szárnyaló, zengő dallal.

Érzem az alkotásnak
Előretörő vágyát,
És szinte látom, lelkem
Repeső, szálló szárnyát.

De azután egyszerre,
Vége van a varázsnak,
Lehullanak a földre
Az égbe vágyó szárnyak.

Az erdő néma csöndjét
Felverik zagyva hangok —
Oláh s német beszédétől
Az erdő csak úgy harsog!

S nem lelkesedem többé
Szépségiért a tájnak —
Reája borítottak
Sötétlő, gyászos fátlyat.

Idegen beszédből szótt,
Szomorú, sötét fátlyol —
Ugy illik a magyarrá
Hisz, szegény, annyit gyászol!

S nem vonzza többé lelkem
A szép táj ragyogása —
Reá borul lelkemre
Egy nemzet sötét gyásza...

Faust.*

(A „Torontál” eredeti tárcája.)

Irtá: **Dr. Czirbusz Géza**

— A felsőbb és a jövő ember. — Hamlet, Abasverus, Manfred, Don Juan, Faust. — Egyetemessége. — A cselekmény menete. — A szellemi fejlődés 3 foka. — Göthe ócsárlói. — Faust jelentősége. —

Mire való a művelődés? Miért törí magát az emberiség, hogy anyagi javakon, földi jóléten kívül szellemi kincseket gyűjt századokon, ezredéveken keresztül? A sokszor lekiécsinyelt Nietzsche és Chamberlain megfelelnek e kérdésre: Azért, hogy felsőbb, azaz zseniális embereket hozzon létre az emberiség. Mennél több fenkölt gondolkodású és cselekvésű lángelméje és irányító szelleme van valamely nemzetnek, annál derekabb, életrelőbb lesz az. Az a zsenialitás azonban nem egyedül a fizikai derekasságon múlik, hanem a szellemi kvalitáson sarkallik. Igaz, hogy emberemlékezet óta testileg nem finomodtunk, őt érzékünk van, mint Homerosz korában, de lelkieg egy lépéssel tovább jutott az emberiség, mert amint ezt a lélektani kutatások kétségtelenné tették: egy újabb, eddig ismeretlen érzék: a távolban ható, időn és anyagon keresztül törő telepatikus érzék van bennünk kialakulóban, miről

* Felolvasta az író a Szabad liceum december 20-iki előadásán.

Nagy karácsonyi ocassio-vásár.

Nagy karácsonyi ocassio-vásár.

PETRY JAKAB NAGYBECSKEREK

Az idény előrehaladottsága miatt dusan felszerelt raktáramat

női, férfi és gyermekruha, valamint mindennemű szörmeáru-különlegességeket
mesésen olcsó, leszállított árak mellett

adck el, miért is mindenkinek jól felfogott érdekében ajánlom, hogy szükségletét nálam szerezze be.

KITÜNŐ MÉRTÉK UTÁNI SZABÓSÁG.

895-x.37

NAGY RAKTÁR FÉRFI ÉS FIU KALAPOKBAN.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

Dec. 26-án: Az árvaház kápolnájának felszentelése délelőtt fél 11 órakor.

Dec. 27. Iparhatósági megbízottak választása d. u. 2 órakor. 1909. jan. 18. Közig. bizottság ülése.

Karácsony.

Hármas ünnep.

Az ideai karácsonynak az a nevezetessége, hogy hármassal nyújt az élet harcában tülekedő és bizonyára kifáradt embereknek. Péntekre és szombatra esik karácsony ünnepe s a két ünnepnaphoz a naptári beosztás folytán harmadik ünnepül a vasárnap csatlakozik.

Ilyenformán tehát az idén az embereknek három napi pihenő jut, amihez a dolgozó emberiség csak karácsonykor juthat, mert a többi ünnepek két napnál hosszabb pihenőt nem adnak. Karácsony is csak ritkán, négy-öt évenként egyszer.

Az embereknek az idén eszerint van idejük a pihenésre és elmélkedésre egyaránt. Szükség mindkettőre van, mert a lázas munka, a létért való küzdelem egész esztendőn át keményen folyik s a munka nem enged időt az elmélyedésre. A vasárnapok legfőképpen arra valók, hogy a heti munka fáradalmait kipihenessük s a jelentőségük sem elmélkedésre való.

A kereszténység szimbolikus nagy ünnepnapjai ellenben egyenesen arra vannak szánva, hogy az emberek kissé magukba tekintsenek, elmélyedjenek, s vizsgálják magukat, cselekedeteiket s ez elmélyedésből a hétköznapokban maguk és mások részére az ünnepnapok valamely erkölcsi lényegét felhasználják s hasznosítsák.

Karácsony ünnepe az emberszeretet ünnepe, tehát ezt a szeretetet kell magunkban az ünnepnapokon keresni, szikráját élesíteni s azután bevinni a hétköznapokba, a küzdelemben, amely rendszeren kegyetlen, szeretet nélkül való.

A mostani három ünnep különösen alkalmas az elmélyedésre s bőségesen jut idő arra,

hogy a szeretet tüzeit ezek alatt a napok alatt annyira fölélesszük, hogy legalább néhány hétköznapra jusson belőlük egy pár szikra. Bizony, bizony szép eredmény lesz már ez is, mert rendszeren, fájdalom, a szeretet ünnepe után már a következő hétköznapon nyoma sincs a szeretetnek...

Nagy költői hangulatok hullámlására egyébként külsőleg nem igen alkalmas az ideai karácsony. A szállongó hópihe, a fehér világ, a télnek ez az egyetlen enyhítő poézise hiányzik. Fák, szürke odakünn a világ, a hó nem takarja el a piszkos-barna földet, sem a fák száraz csupasz galyait. Az ezüst hóvirágok nem viritanak a zöld lombok helyén s csak zörgő vázak ötlenek szemünkbe mindenfelé, mintha jelképeznek a kietlen, poézis, szeretet nélkül való világot...

Egyedül a karácsonyfák ragyogása áraszt szét maga körül melegséget s egy kis tűnő, röpke boldogságot. Haj, de ez is nagyon kevés ma már. Fa, disz, ragyogás van elég, de ez a csillogás legnagyobb részben üres, hideg, amely után nagyon sokan nem felidülve, de még fáradtabban mennek bele újra a hétköznapokba...

De legalább ezalatt a három nap alatt ringassuk el magunkat a karácsonyi mesék rózsás bűbájába s álmódjunk a szeretet gyönyörű, ragyogó országáról...

A templomokban, mint már azt említettük, a szokásos nagy diszszel ünneplik meg karácsony ünnepét, amelynek bevezetője az éjféli mise, amely ma éjjel 12 órakor lesz a róm. kath. plébánia-templomban.

A többi három ünnepnapon pedig a plébánia-templomban a következő az istentiszteletek sorrendje:

Pénteken, karácsony első napján reggel 6 órakor pászormise lesz magyar énekkel, fél 8 és fél 9 órakor csendesmisek lesznek, 9 órakor magyar szentbeszédet, délelőtt 10 órakor pedig zenésmit tartanak, amelyet szentbeszéd fog megelőzni. A pénteki zenésmissen az éjféli mise programját adják elő. Délután 3 órakor ünnepélyes vacsernye lesz.

Szombaton, karácsony másodnapján fél 8 és fél 9 órakor csendesmit, délelőtt 10 órakor pedig magyar szentbeszédet, utána pedig nagymisét tartanak. Délután 3 órakor ünnepi vacsernye lesz. A szombati nagymisén az ének-és zenekar: Polczer „Misé“-jét, Offertoriumra pedig Güttler „Ave verum corpus“-at adja elő.

Vasárnap reggel fél 8 és fél 9 órakor csendes miséket tartanak, utána ünnepélyes bormegáldás (Szent János áldása) lesz. Délelőtt ünnepélyes nagymisét, délután 3 órakor pedig litániát tartanak.

— **Személyi hír.** Dr. Kiss Arnold budai főrabbi, dr. Klein Mór nagybecskereki főrabbi fia, a jeles költő, akitől lapunk mai számában szép verset közlünk. Nagybecskerekre érkezett, hogy az ünnepeket szülei házában töltsen.

— **Változás a kir. ügyészségnél.** Az igazságügyminiszter dr. Konyovics György nagybecskereki kir. ügyészt az újvidéki, dr. Kovács Rókus szegedi kir. ügyészt pedig a nagybecskereki kir. ügyészséghez helyezte át, Konyovics György távozása bizonyára élenk sajnálkozást kelt Nagybecskereken, mert rövid itten hivataloskodása alatt is minden körben szerették és becsülték őt.

— **Tanügyi kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter özv. Feketené-Petrovics Antónia nagyikindai igazgató-tanítónőt és Béndek József zombolyai tanítót a VIII-ik, Kosztolányi Gyula nagyszentmiklósi, Csizsár László pancsovai, Czöndör László zombolyai, Pokoly István törökbecsei rendes tanítókat és dr. Könczöl József törökbecsei igazgató-tanítót a IX-ik, Milán Flóris nagyszentmiklósi és Gyarmathy Margit törökbecsei segédtanítót, illetve tanítónőt pedig a X-ik fizetési osztályba kinevezte.

— **Uj ügyészi megbízott.** Az igazságügyminiszter Batsmegyei Elek törökbecsei gyakorló ügyvédet a nagybecskereki ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottá rendelte ki.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi miniszter a hódmezővásárhely-makó-nagyszentmiklósi helyiérdekű vasút részvénnytársaság vasuti vonalának kákási-kiterőjétől az aradi és esanádi egyesült vasutak Apátfalva állomásáig vezetendő szabványos nyomtávú helyiérdekű vasutvonala az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Karácsonyfa-ünnepélyek.** A szegény árváknak is szerzett karácsonyra a Jézuska örömet. A nagybecskereki róm. kath. árvaházban a feldisített karácsonyfa mellett az árva gyermekek pástorjátékot adtak elő. Elmondották Jézus születésének történetét és bemutatták kicsinyben az akkori betlehemi nép életét. Közben énekeltek is. A történetre és énekekre Alfréda nővér tanította be őket, igen szépen. Az ünnepély végén kiosztották köztük a jószívű adakozók által küldött adományokat s az árvaházegylet által készített ruhaneműket és labbeliket. Ez volt az árvaházban az első karácsonyfa-ünnepély. A jótékony szívek lehetővé tették, hogy már ez első alkalommal is, a legszükségesebbek mellett, örömről is lehet az árváknak a szeretet ünnepe. A szép ünnep jelen voltak: Franz J. L. elnök, Franz Józsefné, dr. Annau Ernőné, özv. Napholtz Ágostonné, Müller Józsefné, Szegfü Sándorné, Bakalovich Dóra, Messinger Karolin, Tóth Paula, Ruz Jánosné, Magyary Pál, Balácsi József,

az ókori kultúrépék semmit sem tudtak. Őntudatunk ki kezd bontakozni anyagi korlátai közül, a felfogásnak, érzékelésnek u. n. küszöbe süllyedőben, a léleknek tisztán látása emelkedőben van. A tisztán látó elmék a lángelmék, ezek készítik elő a jövőendő emberiséget, den kommanden Menschen. Ezért művelődünk.

A világirodalom ösztönszerűleg szintén e nemesebb faj létrehozásában fáradozik. Don Juan, Hamlet, Manfred, Ahasverus az újabb korbéli irodalom nagy alkotásainak alakjai — ily felsőbb emberek. Don Juan még csak a hellén kor érzéki szépségeinek élvezetűg jutott. Az érzéki szerelem herosza, felsőbb embere. De valószínű karakter, mert hogy valaki ezer nőt tudjon elcsábítani és az 1001-iknél, kinél ellenállásra talál, megváltozzék lelki iránya s az érzéki örömről őrlítő tobzódásában egyszerre lelki megtisztulás, feltétlen önmegtagadás s rideg aszkézis utjára térjen — alig hihető lélektani folyamat. Csapán Wagner Tannhäuser-ben valószínű a megterés az érzéki bódulatból, de itt is csak egy szűz imádsága folytán.

Érdekesebb és előhaladottabb Shakespeare felsőbb embere Hamlet, ki az idealizmus tragédiájának a képviselője. Hiába eped az ember a jobb, nemesebb, tökéletesebb iránt, a földön rendszeren a rossz, a közönséges, a fonák szokott diadalmaskodni a jón. Hamlet sötét világgfogásában Opheliáról veszen példát, kit e híres szavakkal ecsetel: „Frailty thy name is woman“, gyarlóság, tökéletlenség: asszony a neved!

Ily pesszimistikus Byron Manfredje, ki egyetemesíti Hamlet elvét, állítván, bármennyire akarjuk a szépet életünkben valóítani és valóban jól cselekedni, tudásunk és akaratunk megbénul erőnk korlátoltsága miatt. Manfred elkeseredésében öngyilkos lesz, mint Lenau: Übermensch-je, kit az ördög meg nem bír győzni az igazság elérhetőségének lehetőségéről e földön.

Hamerling Ahasverusa, mint Homoneulus, az ember tetterejét, életöztönét állítja szembe a megnyugvársra, megállapodásra áhítózó örök vágyakodásával, mi jellemzi ugyan a XIX. század

felsőbb emberének kielégítetlen fátalhatatlanságát, de nem meríti ki, főleg nem emeli magasabb irányító eszméhez szellemi valóját, ami e heroikus kísérletek között egyedül Gothe Faustjában jut kielégítő s kiengesztelő megoldásra. Itt Faust fékezhetetlen kutatás-, tett- és boldogulásvágya a naiv Gretchen igaz emberiségével van szemben állítva. „Das Leben ist eigentlich zum Leben gegeben, nicht zum Wissen, Grillen, Phantasien und Spitzfindigkeiten“ — mondja Gothe. Nála nem az ember egyoldalúsága, hanem az egész ember jut kifejezésre. Faust symboluma jelképe az európai kultur-ember lelkének, törekvéseinek, erkölcsi küzdelmeinek és szellemi fejlődésének. Faust annyira igazi ember és egyetemes karakter, hogyha semmi sem bizonyítaná az európai emberfajnak kulturális kimagasodását a többi emberfajtak tömegéből, ha minden irott mű elveszne, csak Faust maradna meg: ez elég lenne a művelődés azon kieszesosodó magasságának áttekintésére és átértésére, melyre az európai emberiség 2000 év óta küzdelmeivel diadóságesen fölvergődött.

Ezért nevezi Nietzsche Göthét nagyobb ens realissimumnak a XIX. század elején, mint I. Napoleont. Könyve nem bölcselmi mondások, aforizmak gyűjteménye, mint Nietzsche filozófiája, hanem Bismark kijelentése szerint „világi evangélium“, melyben Stael asszony megjegyzése szerint „il faut réfléchir sur tout et sur quelque chose de plus que tout“. Világszellelem Gothe, nem a germánág szellemének kifejezője, a költői teremtés és alkotás Geniusának földi helytartója. (Schlegel Fr.) Azért nem értették meg kortársai, nem értik a maga teljességében mai magyarazói se. „Hätten sie mich beurtheilen können — mondja Gothe a bírálóiról — so wär ich nicht was ich bin“. A Faust-kommentatorok száma százszor meghaladja Gothe műveinek összes kötettségét. Ujat én sem mondhatok róla, csak összefoglaló visszhangja lehetek a róla mondott értelmezéseknek.

Gothe nem csinálta, csak átalakította a Faust-mondát, mint Wagner a germán monda-

kört. Alakja felhat az apostolok koráig. Az Ap. Csel. egy Simon nevű bűvészről olvasunk, ki a XIII. sz. mint Cyprian varázsló tűnik elő és rászedi az ördögöt. Rosvitha apáca a X. sz. szintén egy megtért varázslóról teszen említést. Sőt Morlove a Spiesz: Faustbuch-ja nyomán (1592) látványos angol színjátékot csinál a mondából, melyben az elszereződött Faust beutazza az ördöggel az egész világot, mőkázik mindenütt, felcaltja Dáriust és Helenát az alvilágból, míg végre lelke az ördögé lesz. Gothe ismerte mindezt, hiszen 60 évig dolgozott művén, de genuitásával egészen önállóan fogta fel és csinált belőle bölcselmi evangéliumot.

Művének tárgya, főalakjai ösmeretesek. Faust hiába keresi a végokokat, a létezésünk titkait hiába feszegeti: kik vagyunk, honnan jöttünk és miért vagyunk kérdéseit — gyarló megismerésünk határain túl nem mehetünk (Kant!), csak föltevésekbe lyukadunk ki, vagy Brunettiere szavával élve, csödbe jut minden tudományunk. Ez sorsa minden földi kutatásnak. A boldogságot szintén hiába künn a világban, mert szívünkben van s mivel a fiatal szív legfogékonyabb az élet üdvesboldogsága iránt — Faust megfiatalítja magát az ördöggel, segítségével hajszolja a boldogságot ifju kora szertelenségével és türelmetlenségével. Szerződésük szerint Faust lelke az ördögé, ha ez neki cserébe igazi, nem muló boldogságot szerrez. A drámai költemény első részében M. érzéki örömmámorban ringatja a megfiatalított tudóst. De sem az italozó diákélet, sem a boszorkánykonyha csodái nem elégítik ki az ideálisan hangolt Faustot. Akkor M. a kis szende Margitot mutatja meg neki. Margit a világirodalom legbájosabb alakja: csupa naivság és ártatlanság, csupa szerelem és bizalom, önfeláldozó hűség. Faust érzi, hogy közel van most a teljes boldogsághoz, de érzékisége lerántja lelkét idealizmusából, le melyen az érzéki bódulat banalitásához. Silány állati ember lesz belőle. Margit lelkének tiszta tükrén folt esett, véghetetlen szerelme, ártatlan bizalma eltérítik gyanútalan naivságát a szeplőtelen erény utjáról. Mihelyt elbukott, özöni-

is
is
ka
ka
ze
ug
ha
se
gü
eü
sz
töb
M
bos
ad
ko
sz
A
má
he
cim
kor
feje
su
lic
vas
isk
Lajo
rói
mu
zse
légy
sen
Után
során
az e
vetite
a köz
vel
any
báty
szur
Isszo
bold
hang
itéle
magá
zeté
a gy
esőm
eszé
keres
meké
tésé
lelke
M. tö
szava
Mefis
hatás
pear
Trista
jában
Ezút
körö
menet
szerez
tést, a
klassz
Helen
hogy
de tün
Eupho
A test
terére
boldog
alkot
hódító
termő
Már lá

Opolczer Lajos, Steyer István, dr. Anna Ernő, Szegfű Sándor titkár és még többen. Az ünnepély végén Franz elnök meghatóttan köszönte meg Alfréda nővérnek a sikerült ünnepélyt.

A „Miasszonyunk“-ról nevezett szegény iskolanővérek vezetése alatt álló római kath. iskola szegény gyermekeinek szintén szép karácsonyfa-ünnepe volt tegnap. A Mária kongregáció hölgyei, polgári iskoláink bennlakó növendékei néhány nemes jótévő által támogatva, 17 szegény leánykának nemcsak pompás karácsonyfát díszített fel, hanem még saját kézzel varrott ruhaneműket, kötött harisnyákat, ugymint tartós lábbelit ajándékoztak, de nem hiányoztak a kicsinyek kedvenc játéka, a babák sem. Az ünnepély emelésére az elemi és polgári iskolák tanulóit a következő műsört adták elő: 1. Gáll A.: „Karácsonyfa-dalok“. 2. Pósa: „Alkalmi vers“. 3. Gáll: „Angyalok kara“. 4. A szegény tanulók egyike köszöntését fejezi ki a többiek nevében. 5. Gáll A.: „Glória“. Végül Magyar Pál intézeti igazgató magasszárnyalású beszédben köszöntö meg a jótévőknek kegyes adományait. Azután következett az ajándékok kiosztása s a szép számú előkelő közönség saját szemmel győződött meg annak igazságáról, hogy: „Boldogok az irgalmasak“. Az intézet előjárósága pedig ezután a nemesszívű jótévőknek szívből fakadó köszönetet mond.

— **Ujévi üdvözlések megváltása.** Jankó Agoston alispán lapunk utján 10 koronát adományozott ujévi üdvözlés megváltása címén a helybeli árvaház javára.

Menczer Lipót és neje ujévi megváltás címén a nagybecskereki jótékony nőegyletnek 4 koronát adományozott, melyért halás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **A szabad liceum előadása.** A kultúregyesület kebelében működő nagybecskereki szabad liceum legközelebbi előadását december 27-én, vasárnap délután 5 órakor tartja a felső keresk. isk. dísztermében, mely alkalommal dr. Borsodi Lajos tart előadást Madách „Ember tragédiájá"-ról, vetített képek kíséretében.

— **A szabadiskolából.** A kultúregyesület munkásgimnáziumában tegnap este Harzer József tanár folytatta fizikai előadásait s ezúttal a légsúlymért ismertette igen érdekesen és tanulságosan szebbnél-szebb kísérletekkel. Utána Jákab Dávid tanár történelmi előadása során a nemzeti sülyedés korszakát ismertette s az előadást Szenes Adolf tanár 55 szép vetített képpel kísérte.

A munkásgimnázium legközelebbi előadása a közbeeső karácsonyi és új évi ünnepek miatt,

vel omlik rá a bűn átkos következményeivel; anyját véletlenül megöli az altatószerrel, Valentin bátyját, ki jó hirneve védelmére kél, Mefisztó szurja le párbaiban; végre megöli magát. Izzonytalt elvelt lelke a templomba menekül a boldogságos Szűznek oltára elé. Itt az orgona hangjaiban bátyja átkozódó szavait s az utolsó itélet harsonáit véli hallani — elisszonyodik önmagától és alétlan összeomlik a templom kövezetére.

Ez alatt Faust utolsó csöppig kihörpinti a gyönyörök poharát — kielégítetlenül! Megcsömörlök a Walpurgisz éjszaka duhajkodásaitól, eszébe jő a szegény Margit hűséges képe. Fölkeresi s megtudja, hogy elméje elborult, gyermekének gyilkosa lett s börtönben várja elítélését. Meg akarná menteni, de Margit sejtelmes lelke visszaborzad a tömlőc ajtaján bevigorgó M.-től, inkább a halált választja. Marad. Utolsó szavai is szeretetteljesen óvják szerelmét Mefisztófelesztől. Ez a jelenet a világirodalom leg-hatásosabban megírt scénája, hasonló Shakespeare erkélyjelenetéhez, Romeo és Juliában vagy Tristan és Izolde híres kettőse a Wagner operájában.

Faust pedig tovább hajszolja a boldogságot. Ezúttal feledve a polgári leánykát, a magasabb körökben a politikai ambíció, hírnév és előmenetel bizsergő örömeiben kábul, de azok sem szereznek neki lelki megnyugvást, teljes kielégítést, akár Ahasverusnak. Ráveti magát erre a klasszikai kör művészetének élvezetébe, még Helenát is felidéz az alvilágból, egybekél vele, hogy esztétikai édelése valóságos, teljes legyen, de tűnődve elfordítja fejét idétlen gyermekétől, Euphorrontól s új utakon keresi a boldogságot. A testi és szellemi élvezetektől a cselekvés terére lép. Mostan a közjónak emelésére, mások boldogítására irányzott praktikus munkásság és alkotásra adja át és előkészíti vele a XX. századbeli emberiségnek a földkerekséget meghódító művét. Tunneleket furat, bányákat turoz, termőföldeségeket növeszt s tengereket apaszt. Már látja képzeletében a jövődő boldog nemze-

1908. január 6-ikán lesz, amikor nemzetgazdaságtani és irodalmi előadás lesz.

— **Az Arany János-Társaságból.** A temesvári Arany János Társaság tegnap felolvasó ülést tartott, amely alkalomból zsufozásig megtelt a fő-reáliskola díszterme érdeklődő közönséggel. De kiválóan érdekes is volt ez az ülés minden részében. Szentkláray Jenő dr. elnök magas röptű megnyitójában az u. n. modern irodalmi irányzatról beszélt, új szempontokat vive annak megvilágításába. A közönség osztatlan élénk helyesléssel és zajos tapsal fogadta fejtegetéseit. Ezután Sztura Szilárd dr. rendes tag olvasta fel Bergmann Ágost rendes tag, nyug. középiskolai igazgató Eszményítés c. nagybecsi tanulmányát, nagy tetszés között. Prepeliczay Eleődné szül. Korponay Aranka r. tag lelkesült eljenzésekre és tapsokra ragadta a hallgatóságot Magyar nők a forradalom alatt c. elbeszéléssel. Végül Hoffer Imre, mint vendég, nyole hangulatos költeményt olvasott fel.

— **Közönyt.** A nagybecskereki rk. árvaház kápolnája számára küldött Mayer Rezsőné egy díszes oltárterítőt a felirással: „Mária, Istennek szent anyja, könyörögj érettünk!“ Özv. Napholtz Agostonné az oltár elé való szönyeget.

Az árvaházba küldött Kiss Sarolta karácsonyfát és egy falovat, a karácsonyfára özv. Napholtz Agostonné egy kosár almát, Papp Simonné Elemérről 20 kor., dr. Dukasz Józsefné 4 tucat zsebkendőt, Faur Kornélné egy kosár almát, Hollaender J. Károlyné egy doboz cukorkát, több esomager mézeskalácsot és egy üveg mézet, Nónay Pálné 10 koronát, Fein Fülöpné 1/2 kiló teát, 9 ifjúsági könyvet, egy évfolyam Vasárnapi Ujságot, egy iskolai atlaszt, 3 pár keztyűt és 3 téli sapkát, a helybeli ágostai hitvallásu evangélikus egyházközség 5 kor. Konkoly Marcsa egy doboz gyertyácskát. A nemes szívű adakozóknak ez uton mond halás köszönetet az árvaházegylet elnöksége.

Kluge Erzsé kisasszony egy drb. cs. kir. aranyat adományozott a helybeli rk. árvaház kápolnája részére beszerzendő misemondó ruhára. Viltshgo Tinka nőegyleti ovónó k. a. 3 drb. művésziesen készített kehelykendőt és 12 drb. Corporálét ajándékozott a helybeli róm. kath. plébánia-templomnak. Bence Miksáné urnó két drb. igen szép oltárvánkost, özv. Bogeha Pálné urnó ugyanezek két drb. díszes oltárvánkost a plébánia-templomnak adományoztak. Özv. Daun Anna urnó a róm. kath. rózsafüzértársulattal együtt a plébánia-templom két Maria lobogóját díszesen megújította. Az új lobogókat szép egyházi ünnepély keretében beszentelte Magyar Pál pápai kamarás plébános, ki ezúttal is köszönetet mond az összes nemesszívű adakozóknak.

Demkó Belanszky Dezsőné Budapest, a jótékony nőegyletnek 50 koronát adományozott, melyért halás köszönetét fejezi ki az elnökség.

A fakanál asztaltársaság f. hó 19-én rendezett tombola-estélyre küldött számos tárgyért fogadják a nemes adományozók őszinte köszö-

netét. Készpénz adományval a következők járultak hozzá: Napholtz Jenő 10.—, Torontálmezei takaré- és hitelbank, Handler Lázár, Strasser és König cég 5—5, Steinitzer Géza 3, Fischer Mózes, özv. Horváth Jenőné 2—2, Bartha Bernát, Losonczy Lehel, Eckstein Vilmos cég, Zimmer Károly, Scheirich Pál 1—1 koronát, Kohn Hugó —50, Molonyay István —40 fillért, akiknek szintén halás köszönetét fejezi ki a fakanál asztaltársaság.

— **Iparkamarai tagválasztások Pancsován.** A pancsovai kerületben december 14-én és 15-én választották meg a temesvári kereskedelmi és iparkamara kültagjai. Megválasztott a kereskedők közül rendes tagnak: Milutinovics Sz. Döme és Theodorovics Szvetozár; póttagok: Alexics Milutin és Popovics János. — Az iparosok közül rendes tagoknak: Vogenberger Márton és Szameth Henrik, póttagok: Hauber Frigyes és Scherzinger Ferenc

— **Karácsonyi és ujévi legalkalmasabb ajándékok,** ugyszintén eredeti kínai teák, valódi angol jamaikai rum, droguák, kötszerek, likör és rumeszenciák, optikai s fényképezési cikkek stb. kaphatók Melkuhn Dezső drogueriájában, az „Arany csillaghoz“ Nagybecskerek. Telefon 95. sz.

— **Szilveszter-estélyek.** A nagybecskereki filharmoniai egyesület f. hó 31-én a kaszinó összes termeiben Szilveszter-estélyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Leoncavallo: „Prolog“ a Bajazzo dalműből, zenekíséret mellett énekl: Giuseppe Buzolic. 2. Souppé: „Nyitány“. 3. Bizet: „Kettős“ a Carmenből, énekl: Wingler Irén urhölgy és Giuseppe Buzolic. 4. Vásári jelenet. 5. A mucsai filharmoniai egyesület bemutatója. Előadás után nagy táncmulatság lesz. Kezdeté fel 9 órakor. Belépő-díj személyenkint 2 korona, családjegy (4 személyre) 6 korona.

A nagybecskereki kereskedelmi alkalmazottak szakegylete december hó 31-én a „Korona“-szálló nagytermében humoros műsorról és táncal egybekötött Szilveszter-estélyt rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépő-díj: Személyenkint 1 kor. 50 fillér, előre váltva 1 kor. 20 fillér. Jegyek előre kaphatók: Benó testvérek és Boskovics S. J. cégeknek, valamint az egyleti tagoknál. Felületéseket köszönettel fogadják s a tiszta jövedelmet az egylet saját könyvtára javára fordítja. Az estély műsora a következő: 1. „Jour a Dobutecában“. Előadja: Szöllőssy Károlyné urnó. Zongorán kíséri: Mattanovich Beláné urnó. 2. „Zsidó finánc“. Kuplé. Énekl: Goldstein Leó. 3. „Hegyi patak“. Székely Imrétől. Zongorán előadja: Strasser Sárika k. a. 4. „Csibikém“. „Nerázd a rongyot“. A fővárosi orfeum műsordarabja. Énekl: Brunet Géza. 5. „Pierre et Mignon“. Szerző Huber Sándor. Énekl: Buschbacher Gizi k. a. 6. „Ripp van Winkle“. Hegedűn zongorakísérettel előadják: Moll testvérek. 7. „Háztűznöz“. Irta Falk Richard. Zenéjét összeállította Heidelberg Albert. Szereplők: Jonás Gizike k. a., Opolczer Jenő. 8. „Aus der Jugend-

teket, kiknek kulturáját, szellemi és anyagi boldogulását, haladását ő készítette elő s ennek a sejtelmé és a jó cselekvésnek tudata boldoggá teszi.

A szerződés terminusa ezzel lejárt. Lesi már M. az elaggott F. lelkét, de angyalok rózsákat hintenek körülötte. És míg az ördög ijedten kapkodja vállait az öt perzselő rózsáktól és buján nézi az angyalok pompás formáit — elragadják az angyalok F. lelkét a mennyekbe, Margithoz, ki megint imádkozik a boldogságos Szűz trónusa előtt Faustért. Aki ellen legtöbbit vétett e földön, az imádkozik erette az égben. Ime az örökké a nőiségben, az önzetlen önmagát feláldozó és másokat boldogító szeretet, e mennyei malaszt adhat egyedül igaz boldogságot földi tévelygésünkben. Ezzel végződik a költemény.

Faust magyarázó persze halom könyvet irtak össze, hogy a mű célzatát, alapeszméjét kitalálják. Ezeknek szól a minap megjelent szatira, hogy:

Ja das ist der grossen
Dichterfürsten Fluch,
Täglich über Göthe
Gibt's ein neues Buch.
Müsste lesen Göthe
All dies Büchertum
Ach ich glaub' er drehte
Sich im Grabe um.

„Jönnek — mondja Göthe — és kérdik tőlem, micsoda eszmét testesítettem meg a Faustban? Mintha én azt tudnám és megmondhatnám. A tévedéseiből mindenkor a jobbra törekvő ember megváltásának gondolata igaz, jó idea, de nem olyan, mely az egész műnek és az egyes scénáknak alapját teszi!“

Nem is a műnek felépítése, hangulata, hanem az abban fölhalmozott gondolatok magasztossága és egyetemessége teszi a mű értékét.

Madách, Ember tragédiája egységesebb példaul, mint álomkép, de problémákat nem fejteget, legfeljebb a nőnek szociális helyzetét tisztázza, eszméje sem eredeti, benne van a Messiás 18.

énekében, de Göthe jelentősége éppen abban rejlik, hogy élményeit, gondolatait, a valóságot és egyénit egyetemesteni az általános emberiben tömöríteni tudja. Így költeménye nem korának, életének a képe, hanem világkép, az egész emberiségnek képe, az emberi szellem vágyainak, küzdelmeinek és a jobbra fejlődésnek a letűkrözője egy dráma keretében.

És még akadtak gáncsolói, kik hol politikailag (Börne), hol művészettanilag (Vischer, Keller), sőt erkölcsi tekintetben is kifogásolták Göthe felfogását, p. o. Mengel. Az utóbbiakra vonatkoznak G. szavai: „Wie sie mit ihrer Moral uns die Schmutzigen quälen!“ Meg hogy: „Hat ein Poet den hohen Gehalt der Seele, so wird seine Wirkung immer sittlich sein, er mag sich stellen wie er wolle.“ Már pedig lelkének e magasztossága, mit jóra való törekvésnek nevez, benne van Faustban. Sőt tovább megyek, majdnem kath. álláspont a költő felfogása, hogy az emberi létezés célja: a folyton tisztuló és egyre nemesedő cselekvés; de ahhoz elégtelen a saját ereje: felülről jövő szeretetre, segítségre, vagyis az u. n. égi kegyelemre van szüksége, hogy az ember célját elérje.

Az angyalok karának utolsó akkordja ezt a gondolatot hangoztatja, amit a keresztyénység hirdet s a mysticus böleselő, p. o. Du Prell, de még egy Kant is valószínűnek tart, hogy az a szellemvilág, melynek mi sejtelmesen szintén tagjai vagyunk s melylyel, mint előadásom elején említettem, a londoni pszichológiai társaság elfogulatlan kutatásai és kísérletezései alapján valamelyes összeköttetésben állunk, nekünk földi embereknek segítségünkre van földi, szellemi, erkölcsi törekvéseinkben. Göthe, mint a világirodalom kieszelője, felölelte az emberiség legmagasabb eszméit, értékeit, mindazt, mi emberileg érdekes és értékes s világitó toronyként vetette fényét a jövődő századok elméjébe, mert mind maga mondja: Wer in die Zeiten schaut und strebt, nur der ist werth zu sprechen und zu dichten.“ Göthe Faustja nem a németeké. Göthe — az emberiségé.

zeit". Duett. Előadják: Brunet Géza és Janczer Mihály. 9. "Mentem egy szép erdőn keresztül..." Hegedű- és gitárkísérettel. Előadják: Moll testvérek. 10. "Unteroffizier Apel und die beiden Rekruten". Előadják: Mindum P., Mohaupt J. és Meissner K. 11. "Az oroszlanbőr". Vigjáték 1 felvonásban. Irta Erdélyi Zoltán. Szereplők: Weisz Dávid, Szöllösy Károlyné uró, Grünberger Berta k. a., László Márton, Schwarz Sándor. Rendező: Brunet József. 12. "Egyveleg". Előadja szájharmonikán: Krisztiánis Ödön. 13. "Újévi köszöntő". Szereplők: Janczer Mihály, Grünberger Berta k. a., László Márton. 14. Tanc hajnalhasadtáig. Főrendező: Rádin Milivoj, karmester: Celina Vencel.

Elkallódó milliók. Ha megtekintjük a hivatalos sorsolási jegyzékeket, azt látjuk, hogy évről-évre óriási mértékben nő a fel nem vett nyerményeknek, az úgynevezett hátralékoknak a száma. Ez azért van, mert a sorsjegybirtokos közönség felületesen vizsgálja meg koronkint a húzások eredményeit. Ennélfogva, akinek sorsjegyei és más értékpapirjai vannak, arra nézve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a járátása. Ilyenként ajánlható a Pénzügyi Hírlap, melynek sorsolási részét a Pénzügyi Utmutató úgy a m. kir. belügyminiszter, mint a m. kir. pénzügyminiszter és a m. kir. kereskedelemügyi miniszter mint megbízhatóan és pontosan szerkesztett lapot hivatalosan ajánlottak. A lap olvasó, mert egész évre az előfizetés csak 5 koronába kerül és azért még január elején minden előfizető kap egy Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvet, amely sok hasznos tudnivalón kívül közli a hivatalosan kimutatott hátralékosok, azaz azon sorsjegyek számait, amelyek bár régebben kisorsoltattak, kifizetésre bemutatva még nem lettek. Az 5 korona előfizetés a kiadóhivatalba küldendő bepostautalvánnyal (VII. Rákóczi-ut 44. szám alá).

Vadászat. Folyó hó 22-én tartottá-Wattay-Pelbárt Miklós és Wattay-Pelbárt Dezső szokásos évi hajtóvadászatukat jogoványi uradalmaikon. A vadászat, mely mindvégig kedve ő időben folyt le, a következők vettek részt: Jankó Agoston alispán, Daniel Ferenc nyug. főbíró és neje, Marton Andor közgazdasági előadó és neje, Wattay-Pelbárt Endre és neje, dr. Draxler Bruno nagybirtokos, Wiszkidenszky Géza huszárfőhadnagy, Tasnády Endre arvaszéki úrnök, Mihálovits István közp. szolgabíró, Demkó István m. aljegyző, Napholtz Jenő és Stagelschmidt gyárosok. A vadászat utáni ebédén a legjobb hangulatban estig maradt együtt a társaság. A háziasszony tisztjét az egyik hazior fiatal és bájos neje, Wattay-Pelbárt Dezsőné látta el. A társaság színe-javát, a hölgyeket Jankó Agoston alispán éllette szellemes pohárköszöntőjében. A vadászat 206 nyul került terítékre.

A Diva' Szalon, magyar olvasóközönségünk e jóságért méltán kedvelt családi lapja, immár XXII. évfolyamát járja. Minden dícséretnél többet mond róla ama tény, hogy ez idő alatt a Diva' Szalon keletkezésének idejéből való régi divatlapok mind kidőltek és olvasóik csatlakoztak a győztesen maradt legjobb családi divatlapolvasóközönségéhez. Ebben az időben már nincs város és nincs magyar uriház, ahol kéthetenként nem a legnagyobb érdeklődéssel várnak a magyar gazdasági viszonyokhoz mert takarékos öltözködés tanítóját s egyben a legjobb szándékkal szerkesztett családi lapot, a Diva' Szalont. — A mai nehéz életviszonyok között valóban kétszeresen is meg kell becsülnünk a nemes irányú divatlapot, mely asszonyainkat nem a divathóbortok májmolására, hanem takarékosra és munkára tanítja. A "Diva' Szalon" ugyanis igen kevés teret enged az úgynevezett parisi divatnak, melyet a mi társadalmi és gazdasági viszonyaink közt neveltség és kár nélkül viselni csakugyan nem is lehet, ismerni azonban a jóízűséghez tartozik és e helyett a valóban szép, elegáns, praktikus öltözékek, kalapok stb. készítését tanítja. A Diva' Szalon ugyanis ingyen szabásokkal szolgál, pontosan az előfizető mértéke szerint s e szabások által a lapban bemutatott tolették otthon is elkészíthetők. Szorgalomra, tevékenységre ösztönzi e lap olvasóit az iparművészeti munkák tanításával, háztartásra vonatkozó tanácsaival s a jól végzett munkálkodás jutalmául egy teljes, jól szerkesztett, neves írók munkáival gyarapított szépirodalmi

részszel s egy jóra való gyermeklappal ad a tanulnivalók mellé nemes szórakozást is. A Diva' Szalon külső kiállítása méltó a belső tartalomhoz. Színes képei, ábrái, díszes borítéka, kiváló hölgyek arcképeinek bemutatása, ismeretterjesztő cikkeihez adott illusztrációi mind sikeresen sorakoznak ahhoz, hogy a magyar olvasóközönség ez években régi, de fejlődésben mindig friss és új családi lapját a külföldi divatlapok fölé emeljék. A Diva' Szalon különben olvasóiban is kiállja velük a versenyt, lévén előfizetési ára: egész évre 12 korona, félévre 6 korona és negyedévre 3 kor. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a Diva' Szalon kiadóhivatala Budapest, IV., Eskü-ut 5. sz. (21)

Juhászok harca. Kegyetlen gyilkosság történt a napokban Beodrán. Antal István és Tóth János ottani juhászok ugyanis békésen legeltették nyájukat a mezőn. Ez a békesség azonban csak addig tartott, míg a két ember és re nem vette, hogy idegen juhászok törtek be a legelőjükre. Ebből természetesen nagy esete-paté támadt a juhászok között, ami azzal végződött, hogy az idegen juhászok Antalt agyonverték, Tóth Jánost pedig szintén úgy helybenhagyták, hogy súlyos sérülésekkel a kórházba kellett szállítani. A csendőrség a nyomozást azonnal megindította s egy csomó gyanús embert letartóztatott, akiket átadott a nagybecskereki vizsgálóbírósnak.

A természet óriási szolgálatokat tesz az emberiségnek, amennyiben sok betegség ellen szolgáltatja a segítőszereket. Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekeknek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon visszatetsző íze van. A "Scott-féle Emulsió" formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tejfele; a csukamájolaj összes gyógyerejű tulajdonságai a "Scott-féle Emulsió"-ban nemesak hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy házban sem szabad hiányoznia a "Scott-féle Emulsió"-nak. Kapható a gyógyszerüzletekben. (e)

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Nem voltak.
Születések: Czvetkov Radivoj, gk. földműves, leánya. — Radovancev Demeter, gk. földműves, leánya. — Steyer György, rk. máv. kalauz, leánya. — Damjan Tamás, rk. máv. kazánmosó, leánya. — Brückner György, rk. napszamos, fia. — Ambrózi Ferenc, rk. kömüves, fia. — Kugler Péter, rk. kömüves, fia. — Schwaan József, rk. földműves, leánya. — Bukovác Pál, rk. szobafestő, fia. — Schmidt Jakab, ref. szállító, fia. — Berjer András, rk. napszamos, fia. — Nityetin András, gk. földműves, leánya. — Özv. Kárász Simonné, rk. leánya. — Ognás Sebő, gk. cs. és kir. zászlóalj-kürtös, leánya.

Halálozások: Özv. Galandauer Józsefné, izr. 58 éves, májlob. — Horemov Dusica, gk. 1 hónapos, göresök. — Mátás Pál, rk. 63 éves, aggkor. — Czvetkov Amália, gk. 6 napos, göresök. — Jakabfy Titusz, rk. 67 éves, nyug. járásbíró, szivbaj. — Muth Antal, rk. 19 éves szeszfőző, tüdővész. — Kis Róza, ref. 33 éves eseléd, tüdővész. — Ambrózi Mihály, rk. 4 napos, életgyenge.

Amateur-fényképezésnek! Általános elismert kitűnő szalon és uti fényképezési készülék, felülmúlhatatlan minőségű pillanat kész-aparátusok, valamint mindenféle fényképezési részek Moll A. cégnél (Bécs, Tuchlauben 8. cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. — Ezen üzletág alapítottát 1854-ben. — Kivánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű haziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Linimenttel való bedörzölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő: a korela és hányóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő haziszerré jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzölésképpen az influenza ellen is és üvegekben:

á 80 fill., 1 kor. 40 fill. és 2 kor. a legtöbb gyógyszerüzletben kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a "Horgony"-védjegyre és Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni. 881x44

Lapunk legközelebbi száma a közbe-eső karácsonyi ünnepnapok miatt hétfőn, a rendes időben fog megjelenni.

Emlék.

A Béga partja mellett:
Egy kicsiny paplak áll ott,
Mióta benne laktam,
Oly sok idő elszállott.

Egy öreg pap él benne,
És galamblelkű parja,
A lelkük szinaranyból —
S ezüst a hajuk szála

A kicsiny papiak csöndes,
Nem oly hangos mint régeu.
Kik benne nevedtünk:
Az élet sodort széjjel.

S a két szülő merengve,
És hő fohászt susogva,
És titkos könnyet ejtve,
Nevünk imába fonja.

S ha jó a péntek este,
Két gyertya lángja lobban,
És főzendül a zsolttár,
És két szív összedobban.

Halk, búvós szókat küld szét
A messze nagy tavolba —
Az öreg pap megáldja
Hat gyermekét most sorba.

Szószekeu áll, Szombat van,
Komoly, sötét palástban,
A szava ifjan csendül,
A szemé csodás langban.

És hallom tanítást:
Hitét, mely rendületlen,
Boldogtalan más nincsen,
Csak az, aki hitetlen.

Akik szeretni tudnak
A földi szennybe, sarba,
Aki sosem gyűlölnék:
Övék a menny világa.

Mert nincsen igaz ember,
Ki úgy szuevedne ültenu,
Hogy fiat vagy a lányát
Ne segítene Isten.

S a tiszteletes asszony
Ott fonn a nők karzatján,
Ó perog sem hitetlen,
De könny gördül az arcán.

És hiszek én is abban,
Amit az öreg pap mond,
Bár szivemben a kétség
Oly sokszor szárnyakat bont.

Hiszem a jó győzelmét,
Ha százszor is csalódom,
Hiszem, hogy él az Isten,
Bár könnyem en is ontom.

Ha homályban is járok,
Ha hűtlenek az álmok,
Ha rámszakad az éjei,
Én valamire várok.

Mert szombat alkonyatkor,
Ha leszálnak az arnyak,
A szerény paplakásban
Tudom, hogy új fény támad.

Fűszer és ámbra illar
Terjeng szét a sötétben,
És bor zamata ár ad
A halk, homályos légben.

Zsolttárt dudol az ósz pap
Csodás melódiával —

KOVALD PÉTER ÉS FIA

CS. ÉS KIR. SZAB.

KELME- ÉS SZÖRMEFESTŐ, VEGYTSZITÓ ÉS GŐZMOSÓ GYÁR BUDAPEST,

VII, SZÖVETSÉG-UTCA 37. SZÁM

megbizói kényelmét szem előtt tartva e határozta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőt létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolási és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse.

BECK GÁBOR GEZA

PEST-SZÁLLODÁVAL SZEMBEM

vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, diszítő- és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végáruk, szőrmék stb. vegytszítást és fehéreneműek mosását is. A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áairól, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízatást ker a

1062 5/5

NAGYBECSKEREK,

PEST-SZÁLLODÁVAL SZEMBEM

KOVALD PÉTER ÉS FIA CÉG.

En messze vagyok onnan,
De lelkem oda szárnyal.

A bor mámorba ringat,
Az anyám dalát halom,
A fűszert ide érzem,
És könnytől ég az arcom.

A zoltár szava zendül,
A gyertya lángját látom,
E dal, e láng, e mámor
Győztes minden homályon.

En érzem: sötétben
Fény arad a szívemre,
A paplaktól egy áldás,
Egy áldás száll fejemre.

A Béga partja mellett,
Egy kicsiny paplak áll ott,
Kik csöndben élnek benne:
Apám, anyám légy áldott!

Budapest

Kiss Arnold.

Gyengeséget

még ha betegség után való szervi betegség is, könnyen le lehet gyógyítani, valamint az egészséget és az erőt gyorsan s biztosan helyre lehet állítani SCOTT-féle Emulsió által.

Kényes iny és gyomor,

amely nem bírja el a közönséges csukamajolajat. a

Az Emulsió
valószínűleg
a SCOTT-féle
májzsír-
gyógyászat
javát a ha-
lási - hórjak
gyógyászat
vénei.

SCOTT-féle Emulsió

eszményi gyógyszerként fogadják. Ehhez még az az előny is járul, hogy háromszorta táplálabb, mint a közönséges csukamajolaj.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógyszerárban.
83^h-7.4

Heti rovat.

— dec. 24.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

E héten kötelességemnek tartom, régóta elhanyagolt lelkiismeretemet végre furdaltatni és bűnbánóan, de egyúttal őszintén is kijelenteni, hogy a „Heti rovat” cím — csal. A hétről a heti rovathoz vajmi ritkán esik szó, a hetet, amelylyel pedig szent frigyre léptem, kikapós férj módjára elhanyagolom. Kényelmes ember lévén, az ódiomot persze csak a városra háritom, ahol évek óta alszik minden, ami szenzáció, amelyet bátran kicsiny fészeknek tekinthetünk, amelyben még a madár is szunnyad és amelyben a szegény krónikásnak hétről-hétre felkopik az álla! E héten (és itt kezdődik csodaiatraméltó őszinteségem) meglehetősen dörszöltem fáradt kezeimet, gondolván a csütiörtök este kezdődő szent mámorra, amely hétfőig eltartván, a heti rovat ezuttal egyszerűen kimarad a műsorból. De én tervezek — és a szerkesztő végez. Velem is végzett, tisztelt szerkesztő ur, amidőn ma szigorú intő levéllel rám írt és az ünnepi mámor belőlem éppen úgy elszállott, mint ahogy Önbe érkezett. Persze, könnyű volna a kérdést akként elintézni, hogy „végtelenül sajnálom: téma nincs”. De Ön, igen tisztelt szerkesztő ur, viszont azt mondja, hogy nincs — az nincs és így ezuttal újra heti rovathoz kell Önnek bebizonyítanom, hogy szombat-tól a mai napig csak annyi történt, hogy öt nappal idősebbek lettünk. No hát, ezt szívesen elismerem.

Ami pedig a karácsonyi hangulatot illeti, amelyben minden író-lényben felfokozódik az ambíció, — ezzel is úgy vagyunk, mint a gyerek a mézzel. Édes, édes, de amikor már sok van belőle, émelygőssé válik. A karácsonyi lapok — százat egy ellen! — csak úgy ontják majd magukból a szentelt ihletet, régi író-törzsek alján új sarjadékok ütök fel a fejüket (amely pedig az egész író-sarjban többnyire a legmellékesebb rész.) Minden lírai dalnok évről-évre egy-egy „karácsonyi hangulat”-ot őriz a keble felett, e sokat hánytorgatott kebel felett, amely pedig sokkal gazdagabb volna, ha nem volna annyi felesleges hangulattal tele. A könyvkereskedések kirakatában

Zefir Andor, Alanyi Titusz és egyéb lenge nevek szerepelnek, akik mindannyian szerényen kopogtatnak a Muzsa hajlékán. A Muzsa (van esze!) kikiáltja, hogy „nem szabad” és az író (van esze!) egyszerűen benyit. A költők sorsa engem nem bánt. Elvégre minden író egy világrendítő tehetőség (tessék csak rájuk nézni!), de a könyveik sorsa — oh, ez már komolyan aggaszt. Édes szerkesztő ur, ki olvas manapság verseket, szomorú regényeket, vagy magyar novellás-köteteket? Lám, én itt élelem le ifjúságom legszebb időjét, úgynevezett „zsúr-életet” élek, beszélünk a Petrás Sári aranyos kalapjáról, vagy a szomszédnők ráncos szoknyájáról, de irodalomról csak a — tanárok beszélnek. Olykor megkritizálunk valamit, amit nem olvastunk el és olykor elolvastunk valamit, ami — divateikk. Érdekes emberek akkor vagyunk, amikor nem vagyunk műveltek és műveltek akkor vagyunk, ha apánktól öröklött idegen szavakat keverünk a diskurzusunkba. Az idegen szó nekünk mindig használ, de nekünk nem kell jól használnunk. Gondolkozni szabad, de otthon. Zsurokon az ember teát iszik, szendvicset eszik, zongorázik, ha nem tud és nem zongorázik, ha művész. Lányokkal szemben arrogánsak vagyunk és a leány hályából — brudert iszik velünk. — Ezalatt pedig Zefir Andor és Alanyi Titusz és velük együtt Molnár Ferenc és Rákosi Jenő olvasatlanul porladnak a könyves kirakatban, amely mellett elsétálunk a korzón, mint ahogy az egész irodalom mellett állandóan — elsétálgatunk. Ezt, igen tisztelt szerkesztő ur, tengődésnek hívják és karácsony táján figyelmeztet rá maga az író, amely bizonyára sajnálja, hogy hivatása az írás. Budapesten erre azt mondják: „Persze a jó vidék!” — és Budapest egy kisse lesajnál bennünket, amikor jönnak mond. Szerkesztő ur, meddig leszünk még jók? Lám, a kívülről érkező kultúra annyira elarasztott már bennünket, hogy szinte ki se látszunk belőle. És belőlünk a kultúra még mindig nem akar kiáradni! Mit csináljon márt most a vidéki művelt ember az ambíciójával? Ha boldogulni akar vele, tagadja le. Egyék szendvicset, zongorázzék, ha nem tud és igyék brudert a háziasszonyal! Fejét pedig arra használja fel, hogy sima és lehetőleg középen ketté választott frizurát hordjon rajta. Az ilyen embert — „parthie”-nek hívják, érdekesnek mondják és műveltek tartják. Mindez, igen tisztelt szerkesztő ur, egy csöppet sem baj, hiszen ezt a helyzetet „polgári élet”-nek nevezik és úgy megszoktuk, mint a meleg ágat, amelyből szörnyű nehéz kibujni. És meggondolandó, hogy nemcsak a beteg ember fekszik ágyban, hanem az — alvó ember is!

„No, no”, — mondja Ön erre, szerkesztő ur, — „a helyzet nem olyan veszedelmes!” Igaza lehet, de ne tessék tőlem zokon venni: nem dalolok én ezuttal ünnepi zsolozsmát, nem fogom kézen azt a karácsonyi novella-gyermeket, aki ah, ezer meg ezer tárcacikkban már ott kopogott a gazdagok ajtaján, míg végre valahol befogadták. Régi meggyőződése, hogy ez a szegény gyermek a magyar irodalom, aki ezer ajtón fázva és dideregve hiába kopog, míg végre könyörületből valahol ajtót nyitnak neki. Mentsem fel, igen tisztelt szerkesztő ur, az ünnepi lelkesedéstől és bocsásson meg, ha véletlenségből — ezuttal sem írtam heti rovatot! Kiváló tisztelettel hü dolgozótársam: — odi.

Parsangi újdonságok!

Chinai Crêpe, Satin Liberty, Crêpe de Soie, himzett batizst, csipkék és csipkeszővetek, Echarpek minden árban.

Kiszabott túllruhák dus választékban

Eisenstädler S. és Tarsai

divatáruházában Nagybecskerekén.

Uj! Uj! Uj!

Bearskin Peluche belépőkre.

(1042—10.10)

TÁVIRATOK

A helyzet.

A miniszterelnök itthon.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap este Bécsből visszaérkezett Budapestre. A miniszterelnök bécsi utjáról nem igen szívárog ki semmi s politikai körökben csak annyit tudnak róla, hogy még nem hozott döntést.

A bankkérdés.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint befejezett dolognak tekinthető, hogy az önálló magyar bankot ezuttal nem állítják föl. Bizonyos előnyöket és újításokat fog a bank adni, de ezenkívül a bank viszonya változatlan marad. Ezzel a magyar kormány tagjai tisztában is vannak s nem lehetetlen, hogy a miniszterelnök újévkor tesz is erre vonatkozólag ilyen irányú nyilatkozatot.

Az osztrák urakháza és a katonai kérdés.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: Az osztrák urakházának mindezeideig még nem tettek formális jelentést a jobb és középpártnak a magyar katonai követelésekre vonatkozó akciójáról. A pártoknak nincs biztos tudomásuk azon tervekről, melyekkel a keresztényszocialisták foglalkoznak. Az urakháza három csoportja közül erre vonatkozólag még egy párt sem tartott behatóbb tanácskozást e kérdés felett, pusztán csak az egyes bizottságok fejtenek ki lázas tevékenységet abban, hogy az alsóház által már elintéztet anyagot a plenum jövő ülésére előkészítsék. Pártértekezletek, amelyen esetleg határozhatnának a felmerült kérdésekben, hétfő előtt nem is várhatók. Azon beszédekben, melyeket Cla-m-Martinitz és Latour grófok a Budapesten tartott delegációk alkalmával mondtak, kifejezésre jutott az, hogy a hadsereg készülségét emelni kell, anélkül azonban, hogy a magyar katonai követelések kompenzáció, vagy csere tárgyát képezhetnék. Biztosra vehető, hogy az urakházának e két tagja most is fog akciót indítani ez ügyben, kérdés azonban, hogyan fogják majd azt fel, milyen formában viszik keresztül és milyen csoportok fogják azt felkarolni.

Wekerle Kossuthnál.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál” eredeti táv.) Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt Kossuth Ferencnél látogatást tett, amely ötnegyed óráig tartott. A látogatáson Wekerle behatóan informálta Kossuth Ferencet a bécsi audienciáról.

A balkáni események.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Times”-nek jelentik Szentpétervárról: Iswolsky külügyminiszter pénteken tartja meg beszédét a dumában s beszélni fog arról a magatartásról, mit Oroszország Franciaországgal és Angliával egyetértőleg tanúsít a Balkán-kérdés felmerülése óta Oroszország azon van, hogy azt európai kérdéssé tegye s ennek következtében a megoldást a hatalmak konferenciájának feladatává tegye. Oroszország kívánsága még, hogy az annak-tartományoknak bizonyos autonómia adassék, hogy az ottani lakosság érdekei kellőképpen meg legyenek óva. A terv részleteibe a híradás szerint Iswolsky nem fog belebocsátkozni.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szentpétervári táviradügynökség jelentése szerint Oroszország azon hatalmaknál levő követelések, kik a berlini szerződést aláírták, megbízást adott arra nézve, hogy az illető hatalmaknak terjesszék elő azt a sürgönyi körlevelet, mely Oroszországnak a Balkán konferenciára vonatkozó nézeteit tartalmazza. Hiszik,

hogy a körlevél tartalma ma vagy holnap a nyilvánosság elé fog kerülni.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál“ eredeti táv.) Konstantinápolyi jelentések szerint Törökországban a bojkott-mozgalom a tárgyalásokra való tekintet nélkül tovább tart. A mozgalmat most a konkurrensszindikátus vezeti tovább, a lakosság körében azonban spontán kifejezésre kezd jutni az óhaj, hogy a bojkott beszüntessék.

Egy másik konstantinápolyi jelentés arról ad hírt, hogy a török kabinet egyik tagja egy újságíró előtt kijelentette, hogy monarchiánk és Törökország között a megegyezés most már kétségtelen.

Rákosi Jenő gyászja.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Rákosi Jenő főrendiházi tagot, a Budapesti Hírlap főszerkesztőjét súlyos gyász érte. Felesége Kalmár Lenke ugyanis ma meghalt. A jótékonyágáról, emberszerető szívééről ismert urnót december 25-én, karácsony napján helyezik örök nyugalomra.

A török parlamentből.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból jelentik, parlamenti körökben beszélnek, hogy a válaszfelirat a szultán trónbeszédére épenséggel nem lesz színtelen, sőt ellenkezőleg a hangja meglehetősen erélyesnek ígérkezik. A szenátus kétféle válaszfeliratot szövegez, az egyik engedékeny, a másik pedig éleshangú.

A holland—venezuelai háború.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál“ eredeti táv.) Hágai jelentés szerint a hollandiai kormány sárgakönyvet adott ki, amelyben megállapítja, hogy az összes hatalmak, amelyekkel a venezuelai ügyben érintkezésbe lépett, kivétel nélkül, helyeselték eljárását. Miután a kormány meg van győződve, hogy saját erejére támaszkodhat, nem kérte valamely más hatalom aktív közreműködését. A kormány azonban az összes hatalmak erkölcsi támogatását megnyerte; nevezetesen az Egyesült-Államok jelentették ki, hogy nem ütközik a Monroe-elvbe, ha Németalföld fegyveresen lép fel.

Határidő-üzlet.

Budapest, dec. 24. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április 1909.)	24 98
Buza (októberre)	21 96
Rozs (áprilisra)	20 34
Rozs (októberre)	17 20
Zab (áprilisra 1909.)	17 20
Tengeri (áprilisra)	14 62

Lencszerűbb karácsonyi

ajándékok választhatók

KOVÁCS GEDEON UTÓDA

FRANK LAJOS

férfi- női- és gyermekruháruházában.

Tulhalmozott nagy raktár miatt meglepő olcsón lehet vásárolni

férfi- és gyermeköltönyöket, télikabát mikadót és városi bundákat. Továbbá női- és leányruhákat, boá és muffokat óriási nagy választékban.

Külön mértékosztály, hölgyek részére is dus szövetválasztékkal.

(1066—10,10)

Közgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken 1908. évi december hó 24-én megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 klgr.	11.90 korona
kétszeres		7.50
rozs		9.—
árpa		7.30
zab		7.70
kukorica		6.—
repce		12.60
széna I.		10.—
„ II.		8.—
szalma I.		5.—
„ II.		5.—
burgonya 1 klgr.		—10
dísznövény I.		1.80
„ II.		1.70
marhabús I. 1 klgr.		1.46
„ II.		1.90
borjúhús I.		1.80
„ II.		1.36
juhús		1.04
zsir		1.60

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyíltér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Karácsonyi ünnepek előtt alkalmat nyújtok

a tisztelt közönségnek, hogy ajándékol selymet, szöveteket, delainet, vásznakat, kanavászt, cretonnt, barchettet és kendőket nálam

a legolcsóbb áron beszerezhesse.

WOGH MIHÁLY Gabona-tér.

1075—10.10

SARG-féle 60

KALODONT

LECJOBB FOG-CRÉME

301—4237

Serravallo

jele

CHINA-BOR vastartalommal

Hygienikus készítés Bécs 1906. Államdíj, díszoklevél és nagy aranyérem.

Erősítő szer: gyöngélkedők, vérszegények és lábadozó betegek számára.

Etvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító ital.

Isé kellemes. Több mint 5000 orvosi elismerés.

J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola

Megrendelhető minden gyógyszerárban. 1/2 literes palack K. 2.60, 1 literes palack K. 4.80

63—2827

Segédjegyző.

Pezsak közseg segédjegyzői állására azonnali beépéssel helyettes kerestetik.

Gatter Jakab, jegyző.

1132—22

Több mint 600 vagyonos hölgy

mielőbb férjhez óhajt menni. Komolyan házasulni szándékozók, ha vágyontalanok is (foglalkozás és vallás mellékes), jelentkezzenek

L. Schiesingernél, Berlin, 18.

653—10437

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1908. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra

Temesvár, Verseez, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.

Pancsováról: délután 5 óra 40 p.

Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.

Szegedről: (mótorokocsi) d. e. 9 óra 47 perc.

Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra

Zsombolyáról, Verseezről, Alibánáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.

Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.

Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.

Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.

Csőszelekről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 óra 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról.

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.

Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 48 p.

Szegedre: (mótorokocsi) délután 1 óra 15 perc.

Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról.

Zsombolya, Temesvár, Verseez: délután 4 óra 35 p.

Temesvár, Verseez, Antalfalva—Pancsova és Alibánára reggel 3 óra 33 perc.

Zsombolyára (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 41 p. délután 5 óra 25 perc.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.

Csőszelekre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 55 p.

Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.

Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.

Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.

Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

6184/1908. sz. A nagybecskereki járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A klekki körorvosi állás, mely Lázárföld, Jankahid, Magyarszentmihály és Klekki község székhelyivel álló körzetből áll, lemondás folytán megüresedett, mely állásra pályázatot hirdetek.

A körorvos javadalmazása a következő: Kézpénzben 1600 kor., kézi gyógyszerár tartási jog. Klekki községben szabad lakás, mely áll 4 szoba, konyha, éléskamra, pincse, istálló, faszín és 800 □ öl kertből.

Látogatási díj nappal 80 fillér, éjjel 1 kor. 60 fill.

Halottkémlésért Klekken 40 fill. Huszemle-díj Klekken.

Köteles hetenként egyszer Lázárföldre, Jankahidra és Magyarszentmihályra menni, mely alkalomkor az illető község ingyenes fogatot állít.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy felszerelt kérvényeiket 1909. évi jan. 20-ig alólirotthoz nyújtsák be.

A választás határnapját később fogom kitűzni.

Nagybecskerek, 1908. évi dec. 21.

Lowieser Imre,
főszolgabíró.

1133—3.1

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTELEK A „TORONTÁL“ KIADÓHIVATALÁBAN.

Hirdetmény.

Torontálszécsány község tulajdonát képező és Bóka község határában fekvő mintegy 100 hold

szarvasmarha legelő

1, esetleg 3 évre 1909. évi január 1-től bérbe adandó.

Bérelni szándékozók a községnél bármikor jelentkezhetnek.

Torontálszécsány, 1908. évi dec 21.

1131-22

Községi előjáróság.

Ehhez, kedvesség és hurut ellen nincs jobb a

RETHY-féle

pemetefü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánpótlás van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félét fogadjunk el.

Az Arpad-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

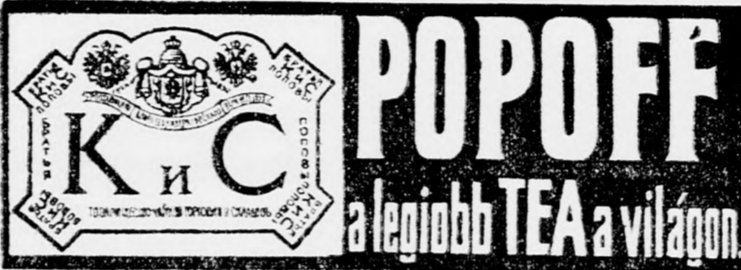
lakás
azonnal kiadó.

Tudakozódni e lap kiadóhivatalában lehet.

766-x.55

CZIM: AZ UJSÁG
BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 54.

1104-x.2

Vendéglő-megnyitás.

Az Arpad-u. 638/15. sz. házban levő vendéglő ujonnan át-
alakítva, mint

Vendéglő a Naphoz

018-x.28

megnyilt.

Mindenkor jó valódi borok és egyéb italok, valamint ételekről gondoskodva van.

UBAVITS ZSIVKO

rézműves Áracson.

(VASUTÁLLOMÁS: TÖRÖKBECSE - ARACS)

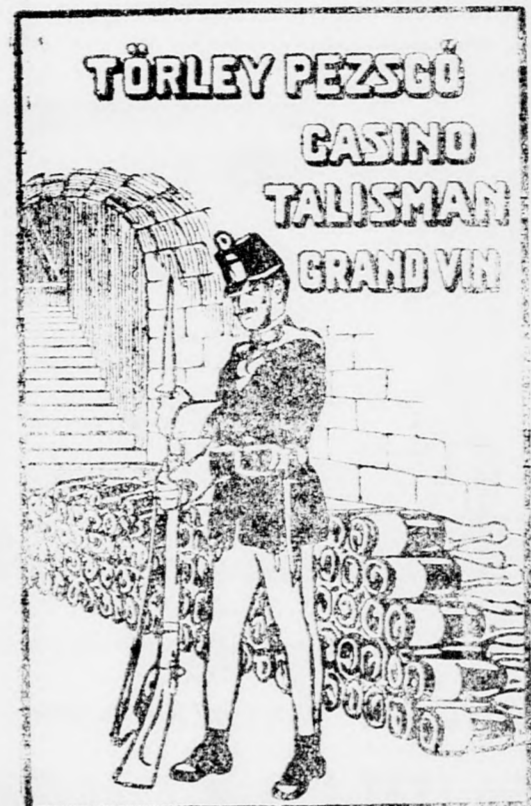
Ajánlja a legjobb szerkezetű

PÁLINKAFŐZŐ KAZÁNJAIT.

Állandóan nagy raktárt tart réz mosóüstökben, minden nagyságban. — Elvállal fürdőszoba berendezéseket, rézcső felszereléseket gépeknél és minden e szakmába vágó —
= más munkákat.

Régi vörösréz új áruért cserébe átvesz a legmagasabb ár mellett.

1110-62

Vegyenek csak

Szt. Pétervári sárczipő
utólérhetlen a társaságban.

Valódi háromszögű védjeggyel

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellék-helyiségekkel, villanyvilágítással és nagyon szépen parkirozott ::
udvarral. ::

SOLYMOSSYÉ BRÁJGER MÁRIA.

(551-x.45)

UJ BOR

literje 30 krajcár.

dr. Brájger Lajos
= szőlőjéből.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a házmesternél).

1197-x.60

A legolcsóbb, legszebb és legalkalmasabb

ujévi ajándékok

kaphatók

Almásy és Szepessy

könyv-, zenemű- és papirkereskedésében

Nagybecskereken, Hunyadi-(fő)-utca.

1007-x.24

STOCK
Cognac Medicinal
 szavatoit valódi borpárlat
Camis & Stock
 gőzpároló telepéből
BARCOLA.
 Cognac gőzfőzde allandó
 hivatalos vegyi ellenőrzés
 alatt.
 Kapható minden jobb üzletben.
 116-40.23

„M-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz' valódi
 Jacobi-féle
 Anticocin-cigarettahüvelyek fadobozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi
 Minden fadoboz egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz.
 1122-26 2

**MOLL-FÉLE
 SEIDLITZ-POR**

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A
 védjegyét és aláírását láthatja fel.
 A Moll A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmagasabb
 gyomor és alvételzavarok, gyomorégés és gyomorhív, reggeli
 székrekedés, májbántalom, vertigo, a gyomor és a legáltalab-
 zóbb női betegségek ellen e jeles hárszerek szűkebb és a min-
 dig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.
 Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

**MOLL-FÉLE
 SOS-BORSZESZ**

csak akkor valódi, ha mindegyik doboz Moll A
 „A Moll” feliratú ónozáttal van zárva.
 Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint
 fájdalom csillapító, bedörzsölési szer,
 közsvény, csusz és meghűlés egyéb követ-
 kezményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára
 2 korona.

588-104.29 Főszék Áldás
 Moll A. Gyógyszerész Cs. és Kir. udvari orvosi tanár
 Bécs, L. Tuchlauben 9 szám.
 Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítendők.
 A raktárban tesék határozatlan MOLL A. aláírásával és védjeggyel
 és ellátott készítményeket kérésre.

Nagybecsereken
 kapható Kellner József és Benkovich Mihály Gyógyszer-
 raktáránál.

Minden lótulajdonos
 csakis az általánosan használatban
 lévő, minden tekintetben hozzá-
 védjegyvel ellátott
eredeti-H-sarkot
 használja.
 Allandóan éles! Csúsklépés kizárva!
 Sikos uton az egyedüli csélszerül!
 Korcsoskánál és vaskereskedőknél
 allandóan raktáron.

Figyelmeztetés: Csakis az eredeti-H-sarkok
 készítmény speciális acélból; óvakodjunk utánc-
 sarkoktól, melyek csekélyebb értékű anyagból készít-
 nek és emiatt gyorsan használhatatlanok. Bevásárlások-
 nál ügyeljünk a fenti védjegyre, mely minden
 egyes eredeti-H-sarkon látható.

1047-76

Karácsonyi ünnepek előtt
 alkalmat nyújtok a tisztelt közönség-
 nek a legfinomabb zongorák:
**Schweighoffer, Dörr stb., Piano, Har-
 monium és Phonolek**
 nagyon olcsó áron való beszerzésére.
 Beeserelése régieknek. Könnyű fizetési feltételek.

Tisztelettel
Bröder Ignác
 zongora raktára
 Temesvári-ut 1480.
 1103-33

Legmészebbmódú jelölés! Hatalmas készlet!
A DREZDNI MOTOREGYÁR DRÁVÉNY-
 TERESRÓG
 egyik legrégebb és legnagyobb
MOTOREGYÁR

szállítja az
 elismert
 benzinkereket
 gáz-
 motorkereket
 szivógáz-
 motorkereket
 és
 lokomobilo-
 kat

Szivógáz-
 Benzin-
 Gáz-
 Nyersolaj-
 Acetylen-
 Motorkerak és lokomobilo-
 kat

Vezetékepviselet és raktár: Gallert Ignác és Tsz
 Budapest, Teréz-körút 41. — Telefon szám: 12-91

522-20.20

UGRON GABOR lapvezér.
MAGYAR NEMZET
 a legolcsóbb, függetlenségi A8-as napilap.
 Cikkeit írják: Ugron Gabor, Abrányi
 Emil, Dr. Halász Lajos országgy. képviselő.
 Szerkeszti: Landor Tivadar.

Előfizetési ár:
 Egy évre . . . 16 K | Negyedévre . . . 4 K
 Félévre . . . 8 „ | Egy óra . . . 1.40 „

Egyes szám ára 2 krajczár.
 Megrendelhető: Budapest, VII., Miksa-utca 8. minden
 postahivatalnál és lapelárusítónál.
 1097-5.3

**MÉRLEGKÉPES
 KÖNYVELŐ**

elvállal olcsó díjazás mellett
 délutáni és esti órákra köny-
 velést és irodai munkákat.
 Bővebb felvilágosítással e
 lap kiadóhivatala szolgál.

Ó H J A J! Köhögés, rekedtség
 és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
 Doboza 1 és 2 korona. — Próbadoz 50 fillér.
 Fő- és szétküldési raktár:
„NADOR” gyógyszerár
 Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger-mellpasztillaja
 csakhamar meggyógyított!

Kapható: Nagybecskereken: Basch Ernő, Benkovich Mihály, Jakoby Armin, Kellner József,
 880-26.14 Vági Sándor. Bégaszentgyörgy: Szerdahelyi Károly, gyógyszerészeknél.

Rohonczy Gida-féle, saját termésű
**palackérett
 borok**
 egyedüli elárusító helye
 = Nagybecskereken =
RÓSA BÉLA
 fűszer- és csemegéüzlete.
 1034-5.4

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
 a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már
 sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek
 bizonyult közsvényénél, oszúnál és meghűlé-
 seknel, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
 miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak
 olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony”
 védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel allá-
 tott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben
 K-80, K 1.40 és K 2.- és ügyzólván min-
 den gyógyszerárban kapható. — Főraktár:
 Török József gyógyszerésznél, Budapest.
 DE Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz”,
 Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
 Mindennapi szétküldés.

8812613

OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár
 WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81-83. • • • • BUDAPEST, VI., Podmanizky-utca 18.

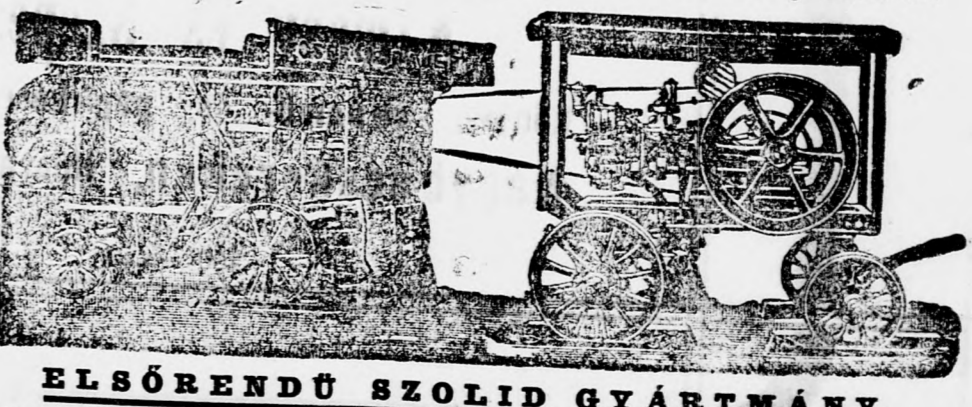
**Benzinlokomobilo,
 benzinmotorok,
 szivógázmotorok.**

A jelenkor legolcsóbb üzem-
 ereje. Üzemköltség óra-ló-
 erőként 2-3 fillér. Több
 száz telep üzemben. Kedvező
 fizetési feltételek.
 Árjegyzékkel és költségvetéssel
 díjmentesen szolgálunk.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket

Schloss János és Társai Szászvessző	8 HP. esőplő szerelvény	Takács Imre malomtulajdonos, Pásztor 75 HP. szivógáztelep
Magocsi János és Fiai Monor (tanyák)	6 HP. „	Nagytopolovetz 50 HP. „
Papp János Ihárosberény	8 HP. „	Mocs (Kolozsm.) 40 HP. „
Nagy J. Pál, Boglár	6 HP. „	Magyarbánhegy 30 HP. „
Ifj. Pál Lavan, Orda (Boglár mellett)	4 HP. „	

és még számos nagy üredalomb. 83-51-48

ELSŐRENDŰ SZOLID GYÁRTMÁNY.